

عضو انجمن صنفی مدیران رسانه و شرکت تعاونی مطبوعات کشور

صاحب‌امتیاز: جمعیت هلال‌احمر جمهوری اسلامی ایران

دفتر مرکزی: تهران، فلکه دوم صادقیه ابتدای بزرگراه جناح کوچه شهید طاهریان، شماره ۲۴

کد پستی: ۱۴۸۱۶۳۵۳

فکس: ۴۴۹۵۶۱۰۰

تلفن: ۴۴۹۵۶۱۰۰-۸

چاپ: موسسه جام جم برتر بنا

تلفن سازمان آگهی‌ها: ۴۴۹۵۶۱۰۰-۲

سامانه پیامکی: ۴۴۹۵۶۱۰۰-۵

سایت شهروند: www.shahrvand-newspaper.ir

اینستاگرام شهروند: shahrvandonline.ir

شبکه ایکس شهروند: shahrvandonline

- زادروز لئوناردو داونچی دانشمند، نقاش، مجسمه‌ساز و معمار شهیر ایتالیایی (۱۴۵۲ میلادی)
- زادروز کیم ایل سونگ، اولین رهبر کره شمالی، پدربزرگ رهبر فعلی کره (۱۹۱۲ میلادی)
- زادروز محمدعلی بهمنی، شاعر و غزل‌شرای معاصر ایرانی، اهل دزفول (۱۳۳۱ خورشیدی)
- درگذشت ژان پل سارتر، متفکر، منتقد و فیلسوف اگزیستانسیالیست فرانسوی (۱۹۸۰ میلادی)
- درگذشت پوپیک گلدره، بازیگر تئاتر، سینما و تلویزیون در سانه رانندگی (۱۳۸۵ خورشیدی)

خاطرات الرجال

اسدالله علم، وزیر دربار و از نزدیکترین چهره‌ها به محمد رضا شاه، تنها رجل سیاسی دوران پهلوی دوم است که خاطرات خود از ۱۰ سال همنشینین نزدیک باشخص شاه و خاندان پهلوی را مکتوب کرده است. این تقریرات در ۷ جلد تحت عنوان «یادداشت‌های علم» به چاپ رسیده‌اند و ما در این ستون به تالاب این یادداشت‌ها را مرور می‌کنیم.

اعتقادات فرامواری شاه!

امروز شاهنشاه صحبت عجیبی می‌فرمودند که واقعاً اعتقاد ایشان را به خداوند می‌رساند. می‌فرمودند: «امتحان کرده‌ام هر کس با من در افتاده است از بین رفت، چه داخلی چه خارجی.» مثال برادران کنده را در آمریکا می‌زدند. کنده رئیس جمهور بود و دو برادر سناتور داشت که هر سه با شاهنشاه بد بودند. جان کنده، رئیس جمهور کشته شد. رابرت سناتور کشته شد و آخرین آن‌ها سناتور ادوارد افتخار عجیبی سر قتل یک دختر درآورد و ستاره‌اش رو به زوال است. ناصر رئیس جمهور مصر از بین رفت. خروشیجف نخست‌وزیر شوروی با شاهنشاه خوب نبود، از بین رفت. در داخل هم هر که با شاه در افتاده است ور افتاده است، مثل مصدق و تا اندازه‌ای قوام السلطنه، رزم‌آرا را من یقین داشتم که خیال سوء نسبت به شاه داشت، کشته شد. منصور هم که دیگر نوکر مستقیم آمریکایی‌ها بود و فوق‌العاده جاه‌طلب بود، او هم کشته شد. البته پسر جعلق بی بوته‌ای بود. غیر از رزم‌آرا بود که رئیس ستاد ارتش بود و نخست‌وزیر شد. در کشته شدن رزم‌آرا که نخست‌وزیر بود من همراه او بودم، در آن وقت وزیر کار بودم و با او به مجلس فاته در مسجد شاه رفتم. چندین گلوله به او خورد و من جان سالم به در بردم. تعجب این است که ما در حرکت بودیم در صحن مسجد من با او درگوشی صحبت می‌کردم. ۴۹، ۱۱، ۲۷

۴۵ روز تفریح در خارج کشور

دیشب بعد از مرخصی از حضور شاهنشاه با مهمان‌های دخترم قدری ماندم. دیر خوابیدم، صبح دیر برخاستم. شاهنشاه به اسکی تشریف بردند. فرمودند عصری شرفیاب شوم. تمام مدتی که شاهنشاه را ماساژ می‌دادند و بعد حمام گرفتند، شرفیاب بودم. صحبت‌های متفرقه ضمن این دو ساعت زیاد شد. از آن جمله فصولی کردم و عرض کردم شاهنشاه قدری ورزش و... به نظرم افراط می‌فرمایید، این بد است. فرمودند: «افراط نمی‌کنم.» عرض کردم همین حالا فرمودید امروز سه ساعت اسکی کرده‌اید، برای سن ۵۰ سال زیاد است. بعد عرض کردم اصولاً توقف شاهنشاه زیاد شده، بهتر بود کوتاه‌تر باشد. از این مطلب خوششان نیامد ولی من وظیفه داشتم عرض کنم شاه نمی‌تواند ۴۵ روز خارج از کشور بماند، آن هم به عنوان تفریح، این کار به مزاج و طبع مردم ایران خوشایند نیست. ۴۸، ۱۱، ۲۹

مسئله دختر بازی ولیعهد!

دو سه مطلب دیگر هم در عریضه عرض کردم که مهم نیست. یکی این که عرض کردم: «به سلامتی حال که والا حضرت شروع به دختر بازی کردند، باید ترتیبی داد که خیلی معتدل باشد.» بقیه، بعضی کارهای جاری و عرض غلامی مخصوص و باز هم تشکر مخصوص بود. ۵۵، ۱۱، ۳۰

عکس دیروز

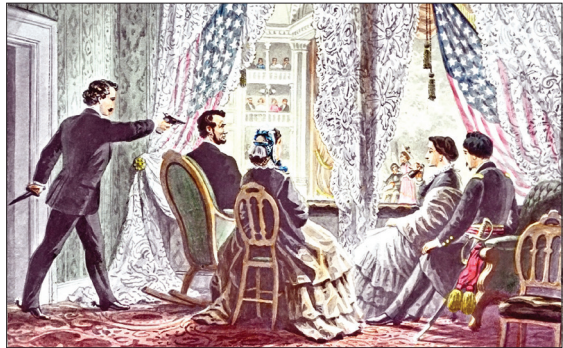
نگاه روز

آبراهام لینکلن، «ناجی برده‌ها» یا ملی‌گرایی فرصت طلب

شهروند ۱۵۹ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۵ آوریل ۱۸۶۵ میلادی، آبراهام لینکلن رئیس جمهوری آمریکا، در یک سالن تئاتر توسط بازیگری به نام جان ویلکس بوث به قتل رسید. در تاریخ از شانزدهمین رئیس جمهوری ایالات متحده به عنوان ناجی سیاهپوستان و لغوکننده قانون برده‌داری یاد شده است. او ۳۱ دسامبر ۱۸۱۲ میلادی، «اعلامیه آزادی بردگان» را در اوج جنگ‌های داخلی آمریکا صادر کرد و آن را در قانون اساسی ایالات متحده هم گنجانید. لینکلن بعدها در خصوص صدور این اعلامیه گفت: «هرگز در تمام زندگی‌ام نسبت به زمانی که این اعلامیه را امضا کردم، در مورد درستی کاری که انجام می‌دادم این قدر مطمئن نبودم. من به این وسیله هدفم را بر طبق وظیفه رسمی‌ام اعلام کردم و قصد ندارم هیچ‌گونه تغییری در آرزوی شخصی‌ام که بارها ابراز داشته‌ام مبنی بر این‌که تمامی انسان‌ها در هر کجای باشند آزادند، ایجاد کنم.» مهم‌ترین ویژگی اعلامیه فوق این بود که در بحبوحه جنگ‌های داخلی آمریکا بین ایالت‌های شمالی (موافق لغو برده‌داری) و ایالت‌های جنوبی (مخالف لغو برده‌داری) صادر شد. اما آیا واقعاً هدف غایی لینکلن از رهبری ایالت‌های شمالی در جنگ‌های داخلی آمریکا آزاد کردن برده‌ها بود؟

آرمانگرا و آزادی‌خواهی فرزانه یا ملی‌گرایی تندرو

لینکلن برای آمریکایی‌ها چهره‌ای و رای یک سیاستمدار است و آن‌ها بیشتر دوست دارند او را فیلسوفی فرزانه تصور کنند تا فردی سیاسی. امروز جهانیان آبراهام لینکلن را ناسخ قانون برده‌داری در خاک آمریکا می‌شناسند و می‌اندیشند رئیس‌جمهوری ایالات متحده شب‌ها از غم برده‌ها خواب نداشت و درست به همین دلیل جنگ پرتلغات ایالت‌های شمالی در برابر ایالت‌های جنوبی را رهبری کرد تا آزادی

یک نقاشی از مصطفی نور لینکلن

اعدام قاتل فرعون مصر

۴۲ سال پیش در چنین روزی، برابر ۱۵ آوریل ۱۹۸۲ میلادی، خالد اسلامبولی، افسر توپخانه ارتش مصر به جرم ترور انور سادات رئیس‌جمهوری این کشور اعدام شد. اسلامبولی از اعضای سازمان جهاد اسلامی مصر بود و پس از اقدام انور سادات برای عادی‌سازی روابط سیاسی با رژیم اسرائیل، پس از مشورت با برخی یاران خود تصمیم به ترور رئیس‌جمهوری سازشکار کشورش گرفت. چنین شد که ششم اکتبر ۱۹۸۱ میلادی، در جریان برگزاری مراسم رژه نظامی هشتمین سالروز «جنگ رمضان» در قاهره، هنگامی که انور سادات در جایگاه ویژه نسبت به یگان‌های نظامی ادای احترام می‌کرد، یک کامیون نظامی مقابل جایگاه متوقف شد و افسران راکب آن که رهبری شان را خالد اسلامبولی برعهده داشت به سمت سادات آتش گشودند. پس از مرگ سادات، نیروهای امنیتی مصر ضارب‌ان و طی روزهای بعد هزاران نفر از اعضای سازمان جهاد اسلامی مصر را بازداشت کردند. اسلامبولی و هم‌دستان او در دادگاه به اعدام محکوم شدند، اما ماندگارترین تصویر از او در تلویزیون مصر هنگامی بود که پشت میله‌های قفس تعبیه شده در دادگاه، با فرآئی در دست رو به دوربین‌های تلویزیونی فریاد می‌زد: «انا خالد اسلامبولی، انا قاتل السادات، انا قاتل الفرعون، انا قاتل الطاغوت فی سبیل الله»

سیاهان را تضمین کند. اما این همه حقیقت نیست. لینکلن پیش از این که یک حامی حقوق بردگان و سیاهان باشد، یک ملی‌گرا و مخالف جدی تجزیه آمریکا بود. او زمانی به قدرت رسید که ایالت‌های جنوبی برای حفظ قانون برده‌داری ساز استقلال را کوک کرده بودند و تجزیه آمریکا چیزی نبود که لینکلن زیر بار آن برود. او بعد از مدتی به این نتیجه رسید که برای حفظ اتحاد کشور لازم است برده‌داری کاملاً از جامعه آمریکا حذف شود. درست به همین دلیل وقتی یازده ایالت جنوبی برای حفظ قانون برده‌داری اقدام به انتخاب رئیس‌جمهوری جداگانه برای خود کردند، لینکلن جنگ را آغاز کرد.

لغو برده‌داری، وسیله‌ای برای کسب حداکثر قدرت

هدف و مقصود لینکلن در یکی از سخنرانی‌های مهم او بیان شده است و رئیس‌جمهوری آمریکا به صراحت لغو برده‌داری را تنها وسیله‌ای برای رسیدن به هدف بزرگتر یعنی حفظ یکپارچگی ایالات متحده عنوان می‌کند: «هدف اصلی من حفظ اتحادیه است، نه این‌که برده‌داری را حفظ کنم یا از بین ببرم. اگر می‌توانستم اتحادیه را بدون آزاد کردن برده‌ها حفظ کنم، حتماً این کار را می‌کردم.» این‌ها دقیقاً جملات لینکلن هستند. او اصل مهم را حفظ اتحاد آمریکا و سیطره دولت فدرال بر دیگر ایالت‌ها می‌دانست و لغو قانون برده‌داری را نیز ذیل این هدف قلمداد می‌کرد. جنگ‌های داخلی آمریکا عاقبت پس از ۴ سال با تلفاتی بالغ بر ۸۰۰ هزار نفر (از دو طرف)، ۹ آوریل ۱۸۶۵ با تسلیم فرماندهان جنوبی به ژنرال‌های دولت فدرال پایان یافت. اما نفرین این جنگ عاقبت دامان لینکلن را گرفت و ۱۶ روز پس از پایان جنگ، او هنگام تماشای یک نمایش در آمفی‌تئاتر فورد در واشنگتن، توسط یکی از مخالفان لغو قانون برده‌داری به قتل رسید.

گشت و گذار مجازی

اسرائیل زیر باران بالستیک‌ها، کروزها و پهپادها

پس از روزها انتظار عاقبت وعده صادق محقق شد و نیروی هوافضای سپاه پاسداران انقلاب اسلامی با بمباران یکشنبه را برای صهیونیست‌های ساکن سرزمین‌های اشغالی به کابوسی در بیداری تبدیل کرد. تهاجم بی‌سابقه موشک‌های بالستیک و کروز ایران با همراهی پهپادهای انتحاری شاهن، در پاسخ به جنایت رژیم اسرائیل در هدف قرار دادن کنسولگری جمهوری اسلامی ایران در دمشق، اتفاق بی‌سابقه‌ای بود که هم‌اکنون بسیاری از آن با عنوان ورق خوردن صفحه‌ای جدید در تاریخ خاورمیانه یاد می‌کنند. این واقعه در فضای مجازی نیز بازتاب‌های بسیاری داشت که در ادامه برخی از آن‌ها را مرور می‌کنیم.

واکنش کاربران فضای مجازی به نخستین رویایی مستقیم ایران با اسرائیل

«آغاز تنبیه متجاوز. وعده صادق رهبر حکیم و مقتدر انقلاب محقق شد. صوت آسمانی و غرور آفرین شهید سلیمانی امشب در گوش جان هر انسان آزاده‌ای طنین‌انداخت: جنگ را شما شروع می‌کنید اما ما به پایان می‌رسانیم.» «جمهوری اسلامی بار دیگر ثابت کرد نسبت به خاک ایران حساس است.» «امشب کودکان غزه در آرامش می‌خوابند و از فردا دنیا برای همین یک شب ناآرام چه فریادها سر خواهد داد.» «باشد که ما شبانگهان بر سرشان بریزیم. همچون عقابان تیزپروازی که شب و روز برایشان معنا ندارد. باشد آن جایی به هم برسیم که با گرفتن هزاران اسیر از صهیونیست‌ها به جهانیان ثابت کنیم که ما با اتکا به سلاح ایمان مان می‌جنگیم.» «برای تعیین مرز اسلام آرش‌های کمانگیر دیشب دست به کار شدند. نسل آرش‌ها هنوز زنده هستند و پای کار وطن.» «اسرائیل بر اساس محاسبات دوران مابعد عین‌الاسد، به دمشق حمله کرد. یعنی تصور می‌کرد ایران از بیم جنگ به عملیاتی که به اندازه کافی جسورانه باشد پاسخ جدی نخواهد داد. اما اساساً مشکل عملیات در منطقه خاکستری همین است که ممکن است اعتیاد بیاورد و عامل حمله درنیابد که چه وقت یا را از منطقه خاکستری بیرون می‌گذارد. آنجاست که محاسبات عوض می‌شود.» «ضربتی که به رژیم صهیونیستی وارد شد، کف توانمندی‌های اطلاعاتی-نظامی ایران بود. در مقابل اسرائیل با حداکثر توانمندی‌های راداری و پدافندی سه لایه خود توانست موشک‌ها و پهپادهای مهاجم را عقب براند. دیشب دیوار بازدارندگی اسرائیل و حامیان او بود که مقابل چشم همه فرو ریخت.»

رکورد شکنی با موشک‌ها و پهپادها

«ایران نشان داد معادلات نظامی و سیاسی خاورمیانه با آن چه در ذهن غربی‌هاست تغییر اساسی پیدا کرده است. این شرایط جدید می‌تواند پایه بازدارندگی و اساس مهار رژیم صهیونیستی باشد.» «ایران به دنبال جنگ نیست و در دفاع از خود دست به تنبیه متجاوز زده است. اما اگر دشمن صهیونیست هنوز بر ماجراجویی و تعرض به منافع ایرانیان اصرار دارند، تضمین می‌کنیم که ضرباتی به مراتب مهلک‌تر در انتظارشان خواهد بود.» «رکورد‌های ایران در حمله ۲۶ فروردین-بزرگترین حمله پهپادی جهان، پرچم‌ترین حمله موشکی، نخستین حمله مستقیم به رژیم بعد از ۱۹۶۷، بلندترین برد جغرافیایی حمله پهپادی موشکی، تعدد استان‌های درگیر در حمله همزمان، استفاده از کلاهک بارشی برای نخستین بار، طولانی‌ترین حمله پهپادی.» «ترور دانشمندان هسته‌ای، ویروس استاکس‌نت. حمایت از گروه‌های تروریستی و حمله علیه ایران. حمله به مواضع نظامی و دیپلماتیک ایران در کشورهای مختلف از جمله همین مورد اخیر در دمشق، به علاوه ده‌ها مورد دیگر. چه کسی شروع کرد؟ ایران مقابل رژیم صهیونیستی متجاوز، از خود دفاع می‌کند. دفاع مشروع.» «عملیات وعده صادق حماسه بود و هیمنه پوشالی رژیم غاصب صهیونیستی را شکست. با صدای بلند اعلام کردیم برزیندا داخل خاک ایران می‌خورید.» «موشک‌هایی که می‌گفتند غیرواقعی هستند تا عمق سرزمین‌های اشغالی نفوذ کردند، اقتدار ایران اسلامی و غرور ملی را افزایش دادند و جبهه مقاومت و حامیان را شاد کردند.» «عملیات موفق ایران بر علیه اسرائیل، بخشی از پاسخ قانونی به شراکت‌های رژیم بحران‌زای صهیونیستی بود. اگر تل‌آویو و حامیان او قصد آزمون مجدد اراده ایران در دفاع از منافع خود را داشته باشند، به ورطه خطای محاسباتی، بسیار بزرگتر از خطای اول خواهند افتاد.»

مسجد الاقصی شاهد شکوه ایران

«قطعا این یکی از قاب‌های مهم تاریخ است: موشک ایرانی بر فراز مسجد الاقصی. سال‌ها زیر تحریم دانشمندان ما خون دل خوردند تا امشب از مشروع‌ترین حق خود دفاع کنیم.» «دنیای بی سردارمان هرچند تاریک است. فردای روشن می‌رسد خورشید نزدیک است.» «دیشب، مصاف متوسط‌ترین تسلیحات تهاجمی ایران با پیشرفته‌ترین حلقه‌های پدافندی اسرائیل بود و ایران، شکستی سهمگین را به حریف تحمیل کرد. این شروع تردید مشتریان منطقه‌ای درباره کفایت سامانه‌های راداری و پدافندی است که آمریکا و اسرائیل در معاملات قالب می‌کردند و ایضا افزایش تقاضای خرید پهپادها و موشک‌ها از ایران.» «انتخاب رمز معنادار یا رسول‌الله برای عملیات و وعده صادق ایران علیه اسرائیل حاوی یک پیام مهم بود و آن این‌که جمهوری اسلامی دیشب به نمایندگی از همه امت اسلامی در سرتاسر جهان رژیم صهیونیستی را هدف قرار داد.» «اگر اسرائیل حماقت کند متوجه خواهد شد آن چه با بمباران یکشنبه دید بازچه‌ای بیش نبوده است.» «ما از جنگ بیزاریم اما دفاع برائیمان مقدس است.» «هر موشکی که وسط اسرائیل منفجر می‌شود یک سرمایه اجتماعی عظیم در افکار عمومی جهان عرب برای جمهوری اسلامی ایران است.» «مثل روز واضح است که برخی از پهپادها و موشک‌ها در سامانه دفاعی ساقط می‌شوند و دشمن بر روی خبر آن‌ها مانور خواهد داد. اما خبر اصلی تعداد اصابت نیست. خبر اصلی جرأت غیورمردانی است که برای محافظت از دین و سرزمین‌شان با کسی تعارف ندارند. خبر اصلی، اصل اقدام است نه نتیجه آن.» «ایران با عبور از نبرد در منطقه خاکستری با اسرائیل، وارد یک پاسخ مستقیم شد. این حمله را باید فارغ از میزان اصابت موشک و پهپادهای ایران به مراکز اسرائیل و تخریب آن تحلیل کرد. این یک معادله جدید برای تهران و تل‌آویو است.»

تجمع در حمایت از حمله موشکی

جمعی از مردم تهران، با بمباران یکشنبه با حضور مقابل سردر دانشگاه تهران از حمله پهپادی و موشکی سپاه پاسداران به سرزمین‌های اشغالی حمایت کردند.

